

Asia: VN/13440/2019

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettäviin kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettaviin tietosisältöihin ja teknisiin kuvauksiin esitettävistä muutoksista koskien tilikautta 2022

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa yleisen lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Jokainen yksittäinen muutos käy läpi mittavan suunnittelu – toteutus – testaus – hyväksyntä – tuotantoon siirto prosessin. Muutoksen läpiviemiseen tarvitaan monta eri tahoa ja aikataulujen yhteensovittaminen on usein haasteellista. Muutosten hallinnan tulee olla suunniteltua ja perustua ennalta sovittuihin aikatauluihin, joihin jokainen taho voi osaltaan sitoutua.

Kuntien ja kuntayhtymien taloushallinnoissa sekä kunnille ja kuntayhtymille taloushallinnon palveluluita tuottavissa yhtiöissä tapahtuu tällä hetkellä paljon. Järjestelmät uudistuvat, tiedolla johtamista, robotiikkaa ja tekoälyä tulisi opetella hyödyntämään samanaikaisesti, kun painitaan toiminnallisten ja taloudellisten haasteiden edessä. Lainsäädännölliset muutokset vaikuttavat aina taloushallintoon (oppivelvollisuuden laajentaminen, varhaiskasvatusmaksujen alentaminen, kuntalaki ja kuntatieto-ohjelma, maakuntauudistus, kilpailulaki ja kilpailuneutraliteetti). Työkuormat kasvavat, kun kehitysvelkaa yritetään ottaa kiinni olemassa olevilla resursseilla ja samalla selvittää uusista vaatimuksista jatkuvasti muuttuvassa ympäristössä.

Raportointikokonaisuudet täytyisi pystyä pitämään stabiilina useampi vuosi. Osa muutoksista ovat puhtaasti teknisiä, mutta niillä on vaikutusta nyt toteutettuihin kovakoodattuihin raportteihin ja siten muutos tulee aiheuttamaan ylimääräisiä kustannuksia kunnissa ja kuntayhtymissä. Näin ollen pitäisi määritellä pidemmät aikavälit raporttikokonaisuuksien muutoksille sekä tuoda esiin muutosten prioriteetit. Hierarkiamuutoksella ei esim. pitäisi olla vaikutusta raportoitavaan tietoon, kun tietoja ei raportoida summatasolla. Kyse on tuolloin puhtaasti ulkoasusta eikä siten pakosti toteutettavasta muutoksesta.

Muutokset palveluluokitukseen

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

Muutokset eri raportointikokonaisuuksien tietosisältöihin

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

Ehdotettu muutos:

Koodisto ja sanastomuutos (TOTT-taulujen kustannustoiminnot) TOTT

Lisätään koodistoon ja sanastoon toiminto "Oppimateriaalit ja välineet".

Palaute muutoksen osalta:

TOTT tilastossa raportoidaan tämänhetkisten määritysten mukaan toimintakulut yhteensä ja erikseen henkilöstömenot seuraavista kokonaisuuksista.

Opetustoiminta, Majoitus, Kuljetus, Ruokailu, Muu oppilashuolto, Hallinto, Kiinteistöjen ylläpito, Sairaalaopetus, Sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset ja Kotikunnan maksuosuudet.

Opetustoiminnasta erotellaan siten nykyisten määritysten mukaan jo henkilöstömenot kokonaismenoista. Opetustoiminnan muut kustannukset koostuvat pääosin oppimateriaaleista ja välineistä sekä opetustoimintaan liittyvistä palveluiden ostoista esim. uimahallien sisäänpääsymaksuista. Vastaava raportointilisäys on myös lukiokoulutuksen osalta ja perusteluna on todettu "Oppivelvollisuuden laajentamisen kustannusten seuranta". Oppimateriaaleja ja välineitä ovat esim. tietokoneet ja liikuntavälineet, joita saatetaan ostaa lisäksi eri tavoin (investoinnit / käyttötalous). Näin olleen uudella raportointivaatimuksella ei tule saamaan edes kokonaiskuva a.o. kustannuksista. Lisäksi lainsäädännöllisten muutosten kustannusten seuranta ei pitäisi tehdä a.o. raportoinnin kautta, sillä seuranta ei huomioi volyymimuutoksia tai muutoin toiminnassa tapahtuvia muutoksia.

Ehdotettu muutos:

Laajennus TOLT Lisätään uusi raportointitaulu markkinoilla toimivien yksiköiden raporttien yksilöimiseksi Tiedonkeruuta varten tarvitaan tieto yksiköistä, jotka raportoidaan kunnan/kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetietona. Varsinaiset laskelmat raportoidaan erillisellä raportointikokonaisuudella (kts. muutos nro 86)

Uusi raportointikokonaisuus KILMY Automatisoidussa raportoinnissa kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetietona esittämät eriytetyt laskelmat markkinoilla tapahtuvasta taloudellisesta toiminnasta (Kilpailulaki 30 d) tulee raportoida Valtiokonttorille kunnan liikelaitoksen tilinpäätöskaavalla vastaavilla yksiköillä kuin ne tilinpäätöksessä esitetään. Ennen raportointia yksiköt tulee yksilöidä TOLTissa Valtiokonttorille raportoidaan tilinpäätökseen liitetyt eriytetyt laskelmat liikelaitoksen kaavalla muiden kuntien ja kuntayhtymien kalenterivuotta koskevat tilinpäätöstietoja täydentävien taloustiedojen kanssa toukokuun loppuun mennessä.

Palaute muutoksen osalta:

TOLT raportoinnin laajennus markkinoilla toimivien yksiköiden raportointien yksilöimiseksi ei ole mitenkään perusteltu. Koko laajennus (KILMY) markkinoilla toimivien yksiköiden raportoinnin osalta XBRL raportointina ei ole järkevää toteuttaa. Ensinnäkään lainsäädännön noudattamisen valvontaa ei pidä tehdä ao. raportoinnin kautta. Toisekseen suurimmassa osassa pieniä kuntia ao. raportointikokonaisuus tulee toteuttaa teknisesti, vaikka kunnalla ei tule koskaan olemaan mitään raportoitavaa. Kuntien ja kuntayhtymien raportoinnissa pitäisi keskittyä oleellisen ja säännöllisesti tarvittavan tiedon raportointiin ja huomioida kuntien kokoerot. Mahdollinen laajennus tulisi valmistella vasta sen jälkeen kun KKV:lle on toimitettu tiedot tämän hetkisestä tilanteesta kilpailullisen toiminnan osalta ja olemassa kokonaistieto toiminnan laajuudesta.

Ehdotettu muutos:

Nimikemuutos TOTT k-t16.03 välilehdellä muutetaan koulutuksen nimi "Lukiokoulutukseen valmistava koulutus" nimeksi "Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus"

Palaute muutoksen osalta:

Jos tietosisältö muuttuu laajentumaan koskemaan myös toisen asteen koulutusta niin silloin vuosien tiedot eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Ehdotettu muutos:

Tiedonkeruumuutos KKYTT Kulttuurifestivaalien ja -tapahtumien käyttökustannukset (toimintakulut, vyörytyskulut, poistot ja arvonalentumiset), pois lukien kuntien myöntämät avustukset, jotka ilmoitetaan erikseen. Festivaalit ja tapahtumat ovat yhä merkittävämpi taiteen ja kulttuurin toiminta- ja jakelumuoto kunnissa. Niillä on laaja-alaista kulttuurista, sosiaalista ja taloudellista merkitystä mm. asukkaiden hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lisäämisessä sekä kuntien elinvoimalle ja imagolle. Festivaalien ja tapahtumien merkitys on noussut esille vahvasti Covid -19 -tilanteen seurauksena. Jotta elpymistoimia pystytään kohdentamaan Covid 19 -pandemian aikana ja jälkeen, tarvitaan tietoa festivaalien ja tapahtumien rahoituksesta sekä toimintaedellytyksistä. Opetus- kulttuuriministeriön Taide- ja kulttuurifestivaaliohjelman 2017-2025 mukaan festivaalien ja tapahtumien tilastointia on tarpeen vahvistaa.

Tiedonkeruumuutos KKYTT Kulttuurifestivaalien ja -tapahtumien käyttötuotot (toimintatuotot, vyörytystuotot, valmistevarastojen muutos, valmistus omaan käyttöön), pois lukien lippu- ja muut myyntituotot, jotka ilmoitetaan erikseen.

Tiedonkeruumuutos KKYTT Kuntien kulttuurifestivaaleille ja -tapahtumille myöntämät avustukset. Näihin ei lueta yleisavustuksia, jotka myönnetään tapahtumia järjestäville organisaatioille.

Tiedonkeruumuutos KKYTT Kuntien tilinpäätöstietoihin sisältyvät kulttuurifestivaalien ja -tapahtumien lippu- ja muut myyntituotot.

Palaute muutoksen osalta:

Kulttuuritoiminnasta raportoidaan palveluluokittaisen raportoinnin yhteydessä ja nyt esitetyn muutoksen mukaan lisäksi erikseen tilinpäätöstä täydentävinä tietoina. Tiedonkeruun toteuttaminen edellyttää entistä tarkempaa seurantaa ja tuo esiin tapahtumatoiminnan tuottavuuden. Mikäli ao. tapahtumatoimintatoiminta toteutetaan yhtiömuodossa, ei raportointivelvollisuutta toiminnan kannattavuudesta ole ja tämä asettaa kunnat eriarvoiseen asemaan raportoinnin osalta. Myöskään kokonaistietoja toiminnan laajuudesta ei saada.

Muutokset teknisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

Tekniset muutokset voidaan toteuttaa, mikäli niillä ei ole vaikutusta kuntien ja kuntayhtymien jo toteutettuihin raportointikokonaisuuksiin. Mikäli muutoksilla on vaikutusta kuntien ja kuntayhtymien jo toteutettuihin ratkaisuihin ja muutokset siten aiheuttavat kunnille ja kuntayhtymille lisäkustannuksia raportoinnin osalta, tulisi muutosten toteuttamiseen saada rahoitus tiedon kerääjältä.

Uudet tietotarpeet ja raportointikokonaisuut sekä niiden aiheuttamat laajennukset muihin raportointikokonaisuuksiin

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

Ehdotettu muutos:

Koodisto ja sanastomuutos (TOTT-taulujen kustannustoiminnot) TOTT

Lisätään koodistoon ja sanastoon toiminto "Oppimateriaalit ja välineet".

Palaute muutoksen osalta:

TOTT tilastossa raportoidaan tämänhetkisten määritysten mukaan toimintakulut yhteensä ja erikseen henkilöstömenot seuraavista kokonaisuuksista.

Opetustoiminta, Majoitus, Kuljetus, Ruokailu, Muu oppilashuolto, Hallinto, Kiinteistöjen ylläpito, Sairaalaopetus, Sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset ja Kotikunnan maksusuudet.

Opetustoiminnasta erotellaan siten nykyisten määritysten mukaan jo henkilöstömenot kokonaismenoista. Opetustoiminnan muut kustannukset koostuvat pääosin oppimateriaaleista ja välineistä sekä opetustoimintaan liittyvistä palveluiden ostoista esim. uimahallien sisäänpääsymaksuista. Vastaava raportointilisäys on myös lukiokoulutuksen osalta ja perusteluna on todettu "Oppivelvollisuuden laajentamisen kustannusten seuranta". Oppimateriaaleja ja välineitä ovat esim. tietokoneet ja liikuntavälineet, joita saatetaan ostaa lisäksi eri tavoin (investoinnit / käyttötalous). Näin olleen uudella raportointivaatimuksella ei tule saamaan edes kokonaiskuvaa ao. kustannuksista. Lisäksi lainsäädännöllisten muutosten kustannusten seurantaa ei pitäisi tehdä ao. raportoinnin kautta, sillä seuranta ei huomioi volyymimuutoksia tai muutoin toiminnassa tapahtuvia muutoksia.

Ehdotettu muutos:

Laajennus TOLT Lisätään uusi raportointitaulu markkinoilla toimivien yksiköiden raporttien yksilöimiseksi Tiedonkeruuta varten tarvitaan tieto yksiköistä, jotka raportoidaan kunnan/kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetietona. Varsinaiset laskelmat raportoidaan erillisellä raportointikokonaisuudella (kts. muutos nro 86)

Uusi raportointikokonaisuus KILMY Automatisoidussa raportoinnissa kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetietona esittämät eriytetyt laskelmat markkinoilla tapahtuvasta taloudellisesta toiminnasta (Kilpailulaki 30 d) tulee raportoida Valtiokonttorille kunnan liikelaitoksen tilinpäätöskaavalla vastaavilla yksiköillä kuin ne tilinpäätöksessä esitetään. Ennen raportointia yksiköt tulee yksilöidä TOLTissa Valtiokonttorille raportoidaan tilinpäätökseen liitetyt eriytetyt laskelmat liikelaitoksen kaavalla muiden kuntien ja kuntayhtymien kalenterivuotta koskevat tilinpäätöstietoja täydentävien taloustietojen kanssa toukokuun loppuun mennessä.

Palaute muutoksen osalta:

TOLT raportoinnin laajennus markkinoilla toimivien yksiköiden raportointien yksilöimiseksi ei ole mitenkään perusteltu. Koko laajennus (KILMY) markkinoilla toimivien yksiköiden raportoinnin osalta XBRL raportointina ei ole järkevää toteuttaa. Ensinnäkään lainsäädännön noudattamisen valvontaa ei pidä tehdä ao. raportoinnin kautta. Toisekseen suurimmassa osassa pieniä kuntia ao. raportointikokonaisuus tulee toteuttaa teknisesti, vaikka kunnalla ei tule koskaan olemaan mitään raportoitavaa. Kuntien ja kuntayhtymien raportoinnissa pitäisi keskittyä oleellisen ja säännöllisesti tarvittavan tiedon raportointiin ja huomioida kuntien kokoerot. Mahdollinen laajennus tulisi valmistella vasta sen jälkeen kun KKV:lle on toimitettu tiedot tämän hetkisestä tilanteesta kilpailullisen toiminnan osalta ja olemassa kokonaistieto toiminnan laajuudesta.

Ehdotettu muutos:

Nimikemuutos TOTT k-t16.03 välilehdellä muutetaan koulutuksen nimi "Lukiokoulutukseen valmista koulutus" nimeksi "Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus"

Palaute muutoksen osalta:

Jos tietosisältö muuttuu laajentumaan koskemaan myös toisen asteen koulutusta niin silloin vuosien tiedot eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Ehdotettu muutos:

Tiedonkeruumuutos KKYTT Kulttuurifestivaalien ja -tapahtumien käyttökustannukset (toimintakulut, vyörytyskulut, poistot ja arvonalentumiset), pois lukien kuntien myöntämät avustukset, jotka ilmoitetaan erikseen. Festivaalit ja tapahtumat ovat yhä merkittävämpi taiteen ja kulttuurin toiminta- ja jakelumuoto kunnissa. Niillä on laaja-alaista kulttuurista, sosiaalista ja taloudellista merkitystä mm. asukkaiden hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lisäämisessä sekä kuntien elinvoimalle ja imagolle. Festivaalien ja tapahtumien merkitys on noussut esille vahvasti Covid -19 -tilanteen seurauksena. Jotta elpymistoimia pystytään kohdentamaan Covid 19 -pandemian aikana ja

jälkeen, tarvitaan tietoa festivaalien ja tapahtumien rahoituksesta sekä toimintaedellytyksistä. Opetus- kulttuuriministeriön Taide- ja kulttuurifestivaaliohjelman 2017-2025 mukaan festivaalien ja tapahtumien tilastointia on tarpeen vahvistaa.

Tiedonkeruumuutos KKYTT Kulttuurifestivaalien ja -tapahtumien käyttötuotot (toimintatuotot, vyörytystuotot, valmisteverastojen muutos, valmistus omaan käyttöön), pois lukien lippu- ja muut myyntituotot, jotka ilmoitetaan erikseen.

Tiedonkeruumuutos KKYTT Kuntien kulttuurifestivaaleille ja -tapahtumille myöntämät avustukset. Näihin ei lueta yleisavustuksia, jotka myönnetään tapahtumia järjestäville organisaatioille.

Tiedonkeruumuutos KKYTT Kuntien tilinpäätöstietoihin sisältyvät kulttuurifestivaalien ja -tapahtumien lippu- ja muut myyntituotot.

Palaute muutoksen osalta:

Kulttuuritoiminnasta raportoidaan palveluluokittaisen raportoinnin yhteydessä ja nyt esitetyn muutoksen mukaan lisäksi erikseen tilinpäätöstä täydentävinä tietoina. Tiedonkeruun toteuttaminen edellyttää entistä tarkempaa seurantaa ja tuo esiin tapahtumatoiminnan tuottavuuden. Mikäli ao. tapahtumatoimintatoiminta toteutetaan yhtiömuodossa, ei raportointivelvollisuutta toiminnan kannattavuudesta ole ja tämä asettaa kunnat eriarvoiseen asemaan raportoinnin osalta. Myöskään kokonaistietoja toiminnan laajuudesta ei saada.

Paasiranta Piia
Hollolan kunta